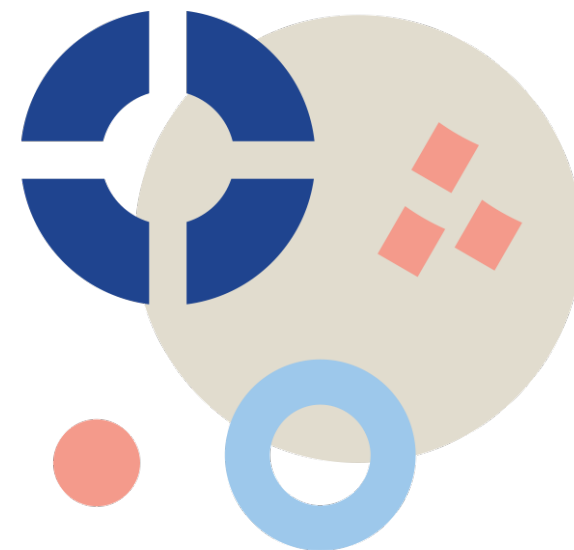

Osaajat ovat kasvun edellytys

10 käytännönläheistä teesiä työperäisen maahanmuuton vauhdittamiseksi

Helsingin seudun kauppakamarin hallitusohjelmataavoitteet 2027–2031

- A** Nopeasti töihin
- B** Oikeat osaajat Suomeen
- C** Osaajat jäävät Suomeen
- D** Reilut pelisäännöt

helsinki.chamber.fi

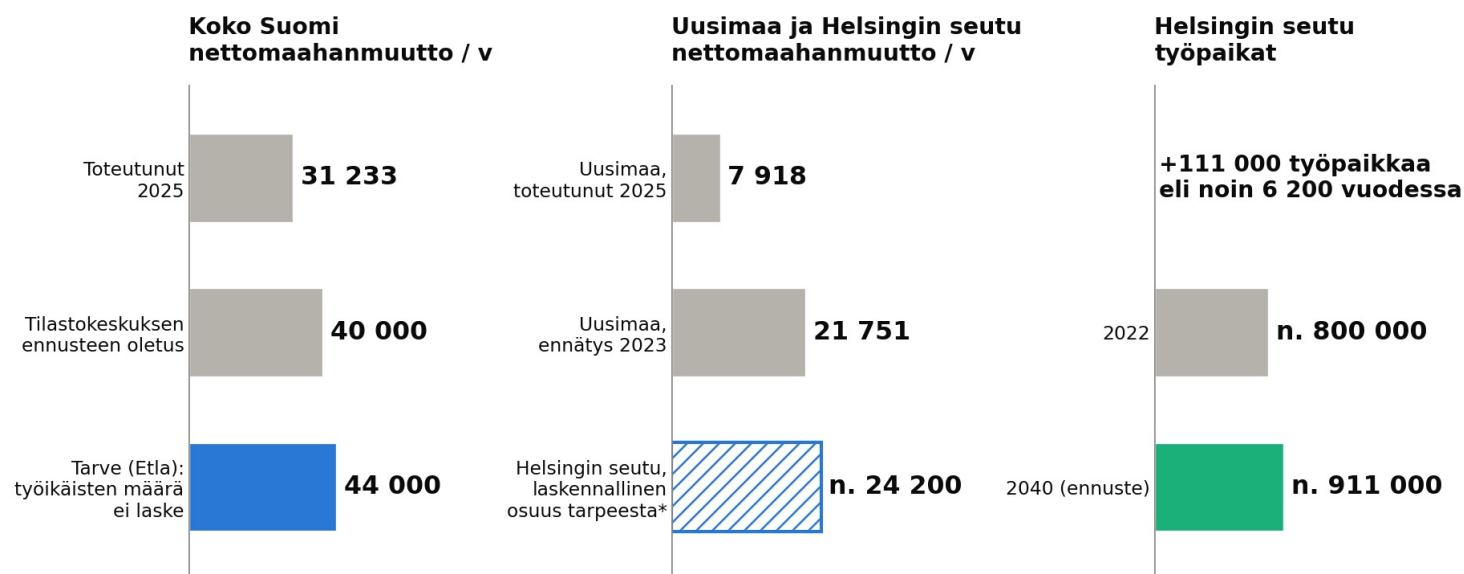
Vaikuttamistyön johtaja Markku Lahtinen
Helsingin seudun kauppakamari
+358 50 571 3564
markku.lahtinen@chamber.fi

Osaajat ovat kasvun edellytys

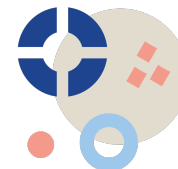
HELSINGIN SEUDUN
KAUPPAKAMARI

Työpaikat lisääntyvät - työikäisten määrän säilyttäminen vaatii 44 000 hengen muuttovoiton

Henkilöä ja työpaikkaa

* Helsingin seudulla asuu 55 % Suomen vieraskielisistä (Helsingin seudun suunnat 16.6.2023, tilanne 2021); $55 \% \times 44\,000 \approx 24\,200$.
Lähteet: Etla, Raportti 176 (23.3.2026); Tilastokeskus 22.5.2026 (lopulliset muuttoliiketiedot 2025) ja väestöennuste 2024;
Uudenmaan liitto 25.3.2026 (ennätys 2023); HSY, Helsingin seudun työpaikkaprojektio 2024 (perusskenaario).

Helsingin seudun kauppakamarin hallitusohjelmatavoitteet 2027-2031 / 10 käytännönläheistä teesiä työperäisen maahanmuuton vauhdittamiseksi

Osaajat ovat kasvun edellytys

HELSINGIN SEUDUN
KAUPPAKAMARI

Työperäinen maahanmuutto on nostettava osaksi Suomen kasvupolitiikkaa.

Hallitusohjelmaan 2027–2031 tarvitaan selkeä tavoite osaamis- ja työperäisen maahanmuuton kasvattamiseksi. Määrän lisäksi tarvitaan laatumittarit: työllistyminen, käsittelyajat ja pitovoima.

Helsingin seudun tarpeet on tunnistettava: alue kantaa suurimman vastuun kansainvälisten osaajien vastaanotosta. Kolmannes Helsingin seudun yrityksistä odottaa rekrytointitarpeensa kasvavan kahden–kolmen vuoden aikana (Kauppakamari, Ennakointikamari 8/2026).

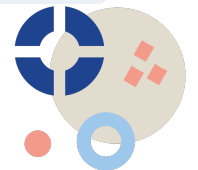
Teesit kertovat, miten yrityksiin ja Helsingin seudulle saadaan tarvittavia osaajia.

HALLITUSOHJELMATAVOITE

- A** Nopeasti töihin
- B** Oikeat osaajat Suomeen
- C** Osaajat jäävät Suomeen
- D** Reilut pelisäännöt

TEESIT

1. Euroopan nopein maahantulo.
2. Saatavuusharkinta poikkeukseksi.
3. Digitaalinen tunnistautumisketju.
4. Osaajien houkuttelu yhdessä viranomaisten kanssa.
5. Opiskelijoista työllistyviä osaajia.
6. Kilpailukykyinen kokonaiskustannus.
7. Kieli osaksi työtä.
8. Koko perheen sujuva muutto.
9. Mahdollisuus vaihtaa työtä.
10. Hyväksikäyttö kuriin jo lupavaiheessa.

1. Euroopan nopein maahantulo

- Asetetaan tavoitteeksi kahden viikon palvelulupaus koko osaajan maahantuloprosessille, joka perustuu sujuviin ja toisiinsa saumattomasti linkittyviin digitaalisiin palveluihin työnantajalle ja muuttajalle. Palvelulupaus kattaa koko ketjun lähtömaasta työn aloittamiseen, ei vain yksittäisen viranomaisen käsittelyaikaa.
- Asetetaan sitovat ja ennakoitavat enimmäiskäsittelyajat työn aloittamisen kannalta välttämättömille viranomaisprosesseille ja sujuvoitetaan rinnakkaisia prosesseja, kuten tutkintojen ja ammattipätevyyksien tunnustamista sekä tehtävän edellyttämiä turvallisuus- ja ajokorttiasioita.
- Yhtenäistetään ja tehdään ennakoitavaksi Suomen edustustojen ja ulkoisten palveluntarjoajien käytännöt ja asetetaan tunnistautumislle yhteiset, mitattavat palvelu- ja laatukriteerit. Ulkomaalaislain (69 §) nojalla ulkoistaminen ruuhka- ja paikallistilanteissa on jo mahdollista. Palveluostoon tulee liittää sitova palvelulupaus (mm. enimmäisaika ajanvarauksen saamiseen, ajanvarausjärjestelmän läpinäkyvyys ja kieltä välittää tai jälleenmyydä aikoja eteenpäin). Lisäksi väestötietojärjestelmälakia (22 §) tulisi harkita muutettavaksi siten, että ulkoisen palveluntarjoajan luotettavasti tekemä tunnistus riittäisi suoraan henkilötunnuksen saamiseen ja väestötietojärjestelmään rekisteröitymiseen ilman erillistä käyntiä Suomen edustustossa.

A Nopeasti töihin

Hallitusohjelmataavoite

- Kahden viikon palvelulupaus lähtömaasta työn aloittamiseen.
- Sitovat enimmäiskäsittelyajat kaikille välttämättömille viranomaisprosesseille.
- Yhtenäistetään Suomen edustustojen ja ulkoisten palveluntarjoajien käytännöt ja asetetaan tunnistautumislle yhteiset, mitattavat palvelu- ja laatukriteerit.

2. Saatavuusharkinta poikkeukseksi: työnantajan rekrytointitarve lähtökohdaksi

- Perustetaan saatavuuden arviointi ensisijaisesti työnantajan omaan, laadukkaaseen selvitykseen rekrytointitarpeesta ja työvoiman saatavuudesta. Työnantajan tulee osoittaa avoin rekrytointi kotimaisilla ja EU:n työmarkkinoilla, mutta viranomaisen saatavuusharkintaa sovelletaan vain perustellusta syystä, jolloin saatavuusharkinta on poikkeusmenettely. Perusteltu syy määritellään etukäteen läpinäkyvästi ja objektiivisesti esimerkiksi silloin, kun alue- tai toimialakohtainen työvoiman kysyntä ylittää etukäteen asetetun, säännöllisesti päivitettävän valtakunnallisen tason.
- Kehitetään työmarkkinoiden tietopohjaa ennakointiin ja päätöksentekoon. Nykyinen jälkijättöinen, vain osan työmarkkinoista kattava tilastotieto ei saa toimia yksittäisen rekrytoinnin esteenä. Vahvistetaan yrityksiltä saatavan tiedon ja ennakoivien osaamistarveanalyysien hyödyntämistä Työvoimabarometrin ja viranomaisrekisterien rinnalla.
- Jos saatavuusharkinnasta ei voida tehdä poikkeusmenettelyä, tulee vapauttaa saatavuusharkinnasta työehtosopimuksen mukaisesti palkatut työntekijät, joiden palkka ylittää erikseen määritellyn palkkarajan.

A Nopeasti töihin

Hallitusohjelmataavoite

- Lähtökohdaksi työnantajan oma selvitys rekrytointitarpeesta. Viranomaisharkinta vain etukäteen määritellystä perustellusta syystä.
- Työvoiman ennakointi ja kysynnän ja tarjonnan tilastointi ajan tasalle.
- Jos saatavuusharkinnasta ei voida tehdä poikkeusmenettelyä, tulee vapauttaa saatavuusharkinnasta työehtosopimuksen mukaisesti palkatut työntekijät, joiden palkka ylittää erikseen määritellyn palkkarajan.

3. Yhtenäinen digitaalinen tunnistautumisketju lähtömaasta työn aloittamiseen

- Mahdollistetaan luotettava etätunnistautuminen ja henkilötunnuksen saaminen kaikille oleskeluluvan yhteydessä jo ennen Suomeen saapumista. Henkilötunnus toimii edellytyksenä seuraaviin viranomais-, pankki- ja työnantajapalveluihin. Lokakuussa 2026 voimaan tuleva laki digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta (812/2026) ei vielä ratkaise ongelmaa, koska todistus edellyttää suomalaista passia tai henkilökorttia.
- Otetaan käyttöön vahvaan tunnistautumiseen (EUDI-/Suomi.fi-lompakko) perustuva digitaalinen lompakko, jonka kautta osaaja voi jakaa kerran varmennetut henkilötietonsa, lupatietonsa ja asiakirjansa turvallisesti niitä tarvitseville viranomaisille ja muille toimijoille. Digitaalisella lompakolla tulisi mahdollistaa työnteko-oikeuden luotettava sähköinen tarkistaminen, mikä lisäisi läpinäkyvyyttä ja vähentäisi saman tiedon ja asiakirjojen toistuvaa toimittamista eri tahoille.
- Poistetaan viranomaisten, työnantajien ja pankkien välisen tiedonkulun tarpeettomat esteet ja toteutetaan jo tunnistetut maahantuloprosessin sujuvoittamistoimet.

A Nopeasti töihin

Hallitusohjelmataavoite

- Etätunnistautuminen ja henkilötunnus jo ennen Suomeen saapumista
- Digitaalinen lompakko: tiedot varmennetaan kerran ja jaetaan turvallisesti
- Työnteko-oikeuden luotettava sähköinen tarkistus

4. Vahvistetaan yrityslähtöistä osaajahoukuttelua ja rekrytointivalmiuksia

- Mahdollistetaan osaajien osaamisen ja kokemuksen ennakoarviointi suhteessa yritysten tunnistettuihin tarpeisiin ilman, että toiminta katsotaan varsinaiseksi työlläilytykseksi. Tämä tehostaa Business Finlandin panostuksia kansainväliselle rekrytointimessuille ja kohdemaamarkkinointia.
- Varmistetaan Business Finlandille resurssit rakentaa luotettavien rekrytointikumppaneiden verkosto Suomen keskeisiin lähtö- ja kohdemaihin ja yhdistää ne suomalaisiin työnantajiin ja henkilöstöpalveluyrityksiin. Palveluissa hyödynnetään markkinoilla jo olevaa osaamista hankkimalla palvelut yksityisiltä toimijoilta.
- Jatketaan ja vahvistetaan valtion ja C6-kaupunkien yhteistyötä yritysten kansainvälisten rekrytointivalmiuksien kehittämisessä. Kootaan valtion ja kasvukaupunkien palvelut yrityksille helpommin löydettäväksi ja hyödynnettäväksi sekä kehitetään niitä yhdessä yritysten tarpeista tukemaan kasvua ja kansainvälistymistä.

B Oikeat osaajat Suomeen

Hallitusohjelmataavoite

- Business Finlandille osaamisen ennakoarvioinnin ja matching-valtuudet ilman, että sitä pidetään työlläilytyksenä
- Business Finlandille/Work in Finlandille riittävät resurssit rakentaa luotettavien rekrytointikumppaneiden verkosto
- Jatketaan ja vahvistetaan valtion, C6-kaupunkien ja elinkeinoelämän yhteistyötä

5. Kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoinnin kannustimeksi työllistyminen Suomeen

- Kannustetaan korkeakouluja rekrytoimaan kansainvälisiä opiskelijoita aloille, joilla Suomessa on tunnistettu osaamistarve tai kasvupotentiaalia, ja vahvistetaan rahoituksen kannusteita Suomessa koulutusta vastaavaan työhön työllistymisestä.
- Rakennetaan Suomessa suoritettun tutkinnon, kotimaisten kielten oppimisen ja Suomessa työllistymisen ympärille selkeä ja kannustava polku pysyvään Suomeen jäämiseen.
- Kannustetaan kansainvälisiä opiskelijoita valmistumaan, työllistymään ja jäämään Suomeen myös taloudellisin keinoin, esimerkiksi selvittämällä Suomessa koulutusta vastaavaan työhön työllistyville kohdennettavaa lukukausimaksuhyvitystä tai muuta kannustinmallia.
- Selvitetään yhdessä viranomaisten, oppilaitosten ja pankkien kanssa, miten kansainvälisen tutkinto-opiskelijan toimeentulo opintojen aikana voidaan todentaa luotettavasti, esimerkiksi Saksan mallin mukaisella sulkutilillä.

B Oikeat osaajat Suomeen

Hallitusohjelmataavoite

- Opiskelijat aloille, joilla Suomessa on osaamistarve.
- Tutkinnosta, kielitaidosta ja työstä selkeä polku pysyvään jäämiseen.
- Lukukausimaksuhyvitys koulutusta vastaavaan työhön työllistyville.

6. Kansainvälisen avainosaajan palkkaamisen kokonaiskustannus kilpailukykyiseksi

- Varmistetaan kansainvälisen avainosaajan palkkapaketin kilpailukyky suhteessa keskeisiin kilpailijamaihin. Arvioidaan Suomen verotusta kokonaisuutena huomioiden työntekijälle käteen jäävä tulo, työnantajan kustannukset, työnantajan tarjoamat asettautumispalvelujen verovapaus sekä Ruotsin ja Alankomaiden kaltaiset verovapaat palkanosuudet.
- Uudistetaan osake- ja optiopohjaisen palkitsemisen verotusta tukemaan kansainvälisten avainosaajien houkuttelua ja sitouttamista, erityisesti kasvu- ja startup-yrityksissä, joiden mahdollisuudet kilpailla osaajista perustuvat rahapalkan lisäksi omistukseen ja arvonnousuun.

B Oikeat osaajat Suomeen

Hallitusohjelmataavoite

- Kansainvälinen rekrytointi työnantajalle verotuksellisesti kannustavaksi.
- Kasvu- ja startup yritysten osake- ja optiopalkitsemisen verotus uudistettava.

7. Kielenoppiminen osaksi rekrytointia, työtä ja kotoutumista

- Edistyminen kotimaisissa kielissä vahvistaa työuramahdollisuuksia. Otetaan käyttöön valtakunnallinen työelämälähtöisen kielenoppimisen palvelu, joka yhdistää digitaalisen opiskelun, ohjatun opetuksen, yleiskielen ja toimialakohtaisen ammattikielen sekä hyödyntää jo kehitettyjä kansallisia ja yksityisen sektorin ratkaisuja.
- Mahdollistetaan kieliopintojen aloittaminen jo lähtömaassa ja jatkaminen joustavasti työn ohessa myös puolisoille. Luodaan työnantajille kannusteita, kuten palveluseteli tai muu rahoitusmalli, kielikoulutuksen järjestämiseen. Kielen oppiminen on pääasiassa tulijan vastuulla, ja yhteiskunnan ja työnantajien tehtävä on tehdä se mahdolliseksi.
- Luodaan valtakunnalliset kriteerit, joilla työnantajan järjestämä laadukas kielikoulutus voidaan tunnistaa osaksi kotoutumissuunnitelmaa ja sovittaa yhteen julkisen kotoutumiskoulutuksen kanssa. Kielikoulutuksen rinnastus kotoutumissuunnitelmaan pitää sovittaa yhteen 1.1.2027 voimaan tulevan kotoutumislain muutoksen (HE 74/2026 vp) kanssa, joka siirtää kotoutumiskoulutuksen rahoituksen kuntien valtionosuuteen. Näin vältetään päällekkäistä koulutusta ja voidaan hyödyntää vaikuttavasti yhdessä sekä kuntien että työnantajien koulutuskapasiteettia.

Osaajat jäävät Suomeen

Hallitusohjelmataavoite

- Kieliopinnot alkavat jo lähtömaassa, myös puolisoilla.
- Kielen oppiminen on pääasiassa tulijan vastuulla, yhteiskunta ja työnantajat tekevät sen mahdolliseksi.
- Työnantajan kielikoulutus hyväksytään osaksi kotoutumissuunnitelmaa.

8. Vahvistetaan pitovoimaa: tehdään koko perheen muutosta, asettautumisesta ja työllistymisestä sujuvaa

- Rakennetaan valtakunnallinen puolison työllistymisen ja Dual Career -palvelumalli, jossa palvelut voidaan käynnistää jo ennen Suomeen muuttoa ja jossa hyödynnetään kaupunkien, alueiden ja Work in Finlandin jo kehittämiä malleja. Vakiinnutetaan palvelut osaksi pysyvää palvelurakennetta ja turvataan niiden pitkäjänteinen rahoitus.
- Käsitellään työperäisesti muuttavan ja hänen mukanaan muuttavien perheenjäsentensä oleskeluluvat yhtenä kokonaisuutena ja samassa aikataulussa. Perheenjäsenen lupaprosessi ei saa muodostua työperäisen muuton pullonkaulaksi.
- Kannustetaan työnantajia tukemaan puolison työllistymistä ja koko perheen asettautumista poistamalla työnantajan tarjoaman tuen verotuksellisia esteitä. Muutto- ja asettautumispalveluiden kustannukset tulisi tehdä verovapaaksi rekrytoitavalle henkilölle.
- Varmistetaan kansainvälisten osaajien lasten englanninkielisten ja kansainvälisten koulupaikkojen riittävyys erityisesti Helsingin seudulla, myös kesken lukuvuoden muuttaville perheille, ja mahdollistetaan koulupaikan varmistaminen ennen muuttoa.

Osaajat jäävät Suomeen

Hallitusohjelmataavoite

- Perheen luvat käsitellään yhtenä kokonaisuutena ja samassa aikataulussa.
- Valtakunnallinen puolison työllistymisen ja Dual Career - palvelumalli.
- Riittävästi varhaiskasvatus- ja perusopetuksen koulupaikkoja työperäisesti maahan tulevien perheenjäsenille.

9. Mahdollisuus ja aikaa vaihtaa työtä

- **Pidennetään työpaikan menettämisen jälkeinen uuden työpaikan etsimiseen tarkoitettu suoja-aika kuuteen kuukauteen kaikille työperusteisella oleskeluluvalla oleville. Riittävä työnhakuaika tukee osaajien pysymistä Suomessa ja vähentää riippuvuutta yksittäisestä työnantajasta. (UlkL 58 a §).**
- **Mahdollistetaan joustavampi siirtyminen toiselle ammattialalle ja lupalajista toiseen ilman tarpeetonta uuden lupaprosessin aloittamista, kun oleskelun ja uuden toiminnan edellytykset täyttyvät.**
- **Laajennetaan työnteko-oikeutta joustavasti aloille ja tehtäviin valtakunnallisen työvoimapula-asetuksessa määriteltyjen pula-ammattien rinnalle täydentävä, yksilöllinen reitti: työnantaja voi osoittaa tarpeen myös listan ulkopuoliselle alalle, joille rekrytoiva työnantaja osoittaa olevan työvoiman tarve. Tämä vahvistaa työnantajalähtöistä, kysyntään perustuvaa rekrytointia. (UlkL 72 c, 81 a §).**

Osaajat jäävät Suomeen

Hallitusohjelmataavoite

- Kuuden kuukauden työnhakuaika kaikille työperusteisella luvalla oleskeleville.
- Alan ja lupalajin vaihto mahdolliseksi joustavasti ilman kokonaan alusta alkavaa lupaprosessia.
- Työnantaja voi osoittaa työvoimatarpeen myös valtakunnallisesti määritellyn pulalistan ulkopuolella.

10. Hyväksikäyttö kuriin jo lupavaiheessa

- Kohdennetaan valvonta ja sanktiot riskiperusteisesti väärinkäyttäjiin, vahvistetaan viranomaisten tiedonvaihtoa ja asetetaan tuntuvat seuraamukset tahallisista ja toistuvista väärinkäytöksistä. Oleskelulupajärjestelmä ja saatavuusharkinta eivät estä väärinkäyttöä (esim. väärä ammattiala, väärä alue, palkkatietojen vääristely), jos työnantaja tai hakija toimii vilpillisesti, sillä kiinnijäämisen riski ja seuraamukset ovat vähäisiä.
- Luodaan vastuullisille kansainvälisen rekrytoinnin toimijoille akkreditointimalli ja siihen kytketty joustava rekrytointi- ja lupaprosessi.
- Edellytetään myös korkeakouluilta vastuullista ja totuudenmukaista kansainvälistä opiskelijarekrytointia sekä vahvistetaan opiskelijavalinnan laatua.

D Reilut pelisäännöt

Hallitusohjelmataavoite

- Riskiperusteinen valvonta ja tuntuvat seuraamukset väärinkäyttäjille.
- Vastuullisille työnantajille ja rekrytoijille akkreditointi ja nopeampi lupaprosessi.
- Korkeakouluilta opiskelijarekrytoinnin tulee perustua vastuullisuuteen, johon liittyy varmistuminen opiskelijan ymmärryksestä Suomen olosuhteista ja työllisyysnäköymistä.

HELSINGIN SEUDUN
KAUPPAKAMARI

Markku Lahtinen

Vaikuttamistyön johtaja

Helsingin seudun kauppakamari
+358 50 571 3564
markku.lahtinen@chamber.fi

Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
helsinki.chamber.fi

 @K2HEL

 Helsingin seudun kauppakamari

 Helsingin seudun kauppakamari

 Kauppakamarihel

#kauppakamariHEL